
Ювілеї

Володимир ЖИШКОВИЧ

РОМАН ЯЦІВ: ПЕРОМ І ПЕНЗЛЕМ

26 серпня 2016 р. виповнилося 60 років видатному невтомному українському вченому-мистецтвознавцю, педагогу, художнику Роману Мироновичу Яціву.

Зростання титулованої особистості (Заслужений працівник культури України, проректор із наукової роботи Львівської національної академії мистецтв, професор, кандидат мистецтвознавства, член Національної спілки художників України, голова Комісії образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Наукового товариства імені Тараса Шевченка) за мистецьким фахом започатковане у стінах Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, а згодом, у Львівському музеї українського мистецтва (нині Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького). Однак, його талант науковця-аналітика в царині українського образотворчого мистецтва повною мірою розкриється у відділі мистецтвознавства Інституту народознавства НАН України, результатом чого стане монографія «Львівська графіка 1945—1990-х років: традиції і новаторство» (1992 р.) та на її базі захист кандидатської дисертації (1994 р.).

Належний науковий рівень дозволить Роману Яціву обійняти посаду заступника директора з наукової роботи Інституту народознавства НАН України та бути відповідальним секретарем періодичного багаторічного наукового видання установи — «Народознавчих зошитів», яке, практично, стало його дітищем, й опіку над яким він не полишив і сьо-

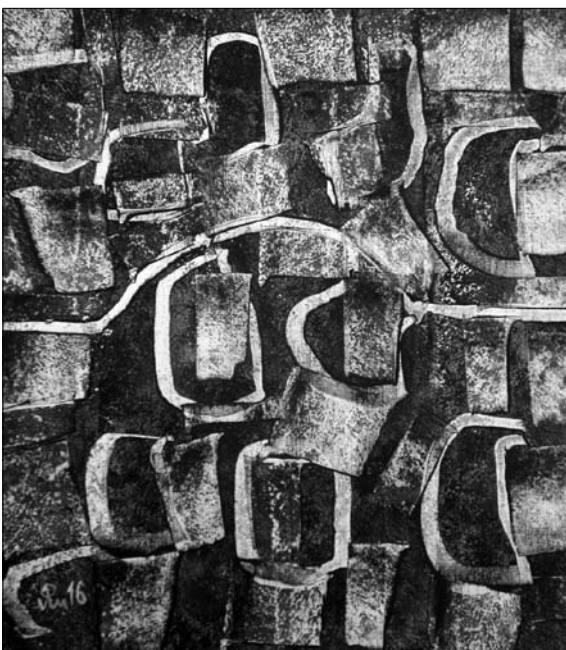
Двоє. 2015. Папір, кольорова туш, акрил. 38х33 см

Кольоровий сон про Гданськ. 2016. Полотно, олія. 50х70 см

Інтер'єр. 2015. Папір, кол. туш, акрил. 32х34 см

Імпровізація - 2. 2016. Папір, кольорова туш, акрил. 38х33,5 см

годні, не дивлячись на перехід на відповідальну посаду проректора із наукової роботи Львівської національної академії мистецтв.

Як науковець Роман Яців є визнаний фахівець, багатолітній дослідник явищ українського модернізму та творчості західноукраїнських митців та митців української діаспори. Його стараннями реанімовано життєвий та творчий шлях славних представників української художньої культури Павла Ковжуна, Роберта Лісовського, Едварда Козака, Святослава Гординського, Івана Іванця, Юрія Магалевського, Галини Мазуренко, Петра Андрусіва та інших несправедливо забутих особистостей. Їхню творчість він неодноразово висвітлював у численних публікаціях та окремих виданнях, серед яких на увагу заслуговують: укладена у співавторстві «Павло Ковжун: Творча спадщина художника. Матеріали. Бібліографічний довідник» (Львів, 2010), «Любомир-Роман Кузьма (1913—2004). Малярська і публіцистична спадщина» (Львів, 2010) та ґрунтовна праця «Роберт Лісовський (1893—1982): дух лінії» (Львів, 2015). Не залишились поза увагою дослідника й творчі здобутки кращих представників художнього життя Львова: «Мирон Яців (1929—1996). Життя і творчість» (Львів, 2000), «Олекса Шатківський та Український мистецький гурток «Спокій» (Львів, 2008), «Скульптор Еммануїл Мисько. Світло долі» (Львів, 2009).

Вагомим доробком Романа Яціва є упорядковані та введені до наукового обігу матеріали: «Українські мистецькі виставки у Львові (1919—1939): Довідник-антологія мистецько-критичної думки» (Львів, 2011) а також видана у вигляді ґрунтовної двохтомної антології праця під назвою «Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка ХХ ст.: Антологія» (Львів, 2012), в яких упорядник представив різновекторні наświetлення теорій, поглядів і критичних зауваг видатних діячів української культури та образотворчого мистецтва.

Поглинувши в науку та адміністративно-викладацьку роботу, Роман Яців десятиліттями ні на мить не полишає пензля. Народжений у малярській родині митців-графіків (Мирон Яців — батько, Любомир Яців — вуйко), він генетично увібрив у себе чуття композиції, тонке чуття кольору та колориту, які послідовно розвинув у собі під час прак-

Неспокійне море. 2016. Папір, туш, акрил. 48х48 см

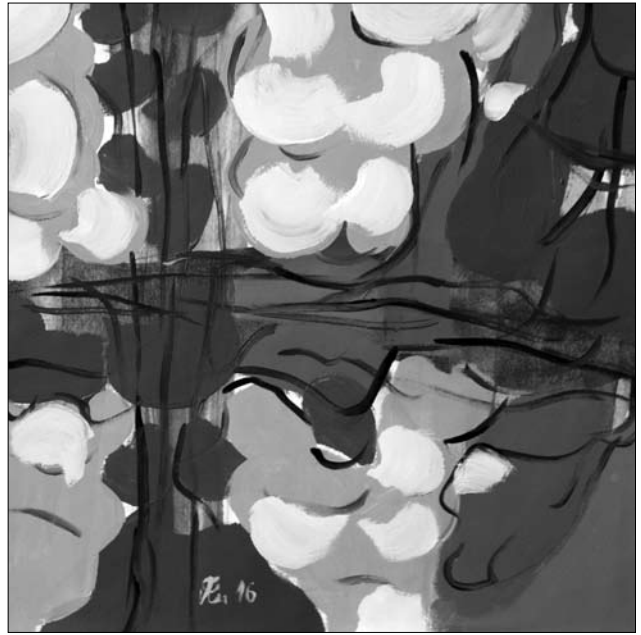
Високе сонце у високих горах. 2015. Папір, кол. туш, акрил. 32х34 см

Дорога до Голешева. 2015. Папір, кол. туш, акрил. 32х34 см

Спомин про море. Фантазія. 2015. Папір, кольорова туш, акрил. 48,5 x 48 см

Відображення - 1. 2015. Папір, кольорова туш, акрил. 48,5 x 48,5 см

Форми. 2015. Папір, кол. туш, акрил. 34 x 32,5 см

тичних студій та теоретичного осмислення надбань вітчизняної та світової мистецької спадщини епохи постмодернізму.

Властиво, вміння неординарно мислити та лаконічно й водночас влучно доносити до глядача ідею твору Роман Яців демонструє уже в ранній період своєї творчості у групових та персональних вистав-

ках 90-х ХХ століття. Маніфест творчих устремлінь автора у ті часи виразно демонструє представлений на персональній виставці 1997 р. графічний твір під назвою «Когут постмодерністичний». Постмодерні тенденції, базовані на синтезі переосмислення краєвих надбань попередників у поєднанні з яскравим домінуванням самоствердного особистісного екзистенційного бачення, й надалі залишаються наріжними у його творчості. У композиційно нескладні, подекуди доволі прозаїчні мотиви Роман Яців, як вправний митець, якому притаманна експресивна нестримна манера писання, структурованими ритмічними лініями та плямами яскравих кольорів вносить емоційний заряд і спонукає глядача співпереживати й насолоджуватись швидкоплинним станом того чи іншого неповторного краєвиду. Полотна автора, які за останні роки широко були представлені на численних персональних виставках у Львові та в містах України й Польщі, наповнює позитивна життєствердна енергетика, більшою чи меншою мірою поломлені теплінь світлоносних сонячних переливів.

Малярські твори чи не найкраще без слів характеризують позитивну суть самовідданої щирої особистості Романа Яціва, який невтомно пером і пензлем повністю віддає себе служінню науці, мистецтву, Україні.